

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ କାଣ୍ବ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी काण्व संहिता)

(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Kaanva Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,
ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଡିଜେ.ବି.ଶି. ଅପ୍ୟାୟ

|| ଅଥ ତ୍ରୟୋବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ||

ଇମଂ ମେ ବରୁଣ ଶୁଧୀ ହବମଦ୍ୟା ତ ମୃଲୟ । ତ୍ୱାମବସ୍ତୁରା ତକେ ||୧|| ୧

ତତ୍ତ୍ୱା ଯାମି ବ୍ରହ୍ମଣା ବନ୍ଦମାନସ୍ତଦା ଶାସ୍ତେ ଯଜମାନୋ ହବିର୍ଭିଃ ।

ଅହେଲମାନୋ ବରୁଣେହ ବୋଧ୍ୟୁରୁଗଂସ ମା ନ ଆୟୁଃ ପ୍ର ମୋଷୀଃ ||୨|| ୨

ତ୍ୱଂ ନୋ ଅଗ୍ନେ ବରୁଣସ୍ୟ ବିଦ୍ୱାନ୍ ଦେବସ୍ୟ ହେଲୋ ଅବ ଯାସିସୀଷ୍ଟାଃ ।

ୟଜିଷ୍ଠୋ ବହିତମଃ ଶୋଶୁତାନୋ ବିଶ୍ୱା ଦ୍ୱେଷାଂସି ପ୍ର ମୁମୁକ୍ଷୁସ୍ତତ୍ ||୩|| ୩

ସ ତ୍ୱଂ ନୋ ଅଗ୍ନେଽବମୋ ଭବୋତୀ ନେଦିଷ୍ଠୋ ଅସ୍ୟା ଭଷସୋ ବୁଧ୍ନୌ ।

ଅବ ଯୁକ୍ଷୁ ନୋ ବରୁଣଂ ରରାଣୋ ବୀହି ମୃଳୀକଂ ସୁହବୋ ନ ଏଧି ||୪|| ୪

ମହୀମୁ ଷୁ ମାତରଂ ସୁବ୍ରତାନାମୃତସ୍ୟ ପତ୍ନୀମବସେ ହୁବେମ ।

ତୁବିକ୍ଷତ୍ରାମଜରନ୍ତୀମୁରୁତୀଂ ସୁଶର୍ମାଶମଦିତିଂ ସୁପ୍ରଶୀତିମ୍ ||୫|| ୫ (୧୩୫୯)

ସୁବ୍ରାମାଣଂ ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମନେହସଂ ସୁଶର୍ମାଶମଦିତିଂ ସୁପ୍ରଶୀତିମ୍ ।

ଦେବୀଂ ନାବଂ ସ୍ୱରିତ୍ରାମନାଗସମସ୍ରବନ୍ତୀମା ରୁହେମା ସ୍ୱସ୍ତୟେ ||୬|| ୬

ସୁନାବମା ରୁହେୟମସ୍ରବନ୍ତୀମନାଗସମ୍ । ଶତାରିତ୍ରାଂ ସ୍ୱସ୍ତୟେ ||୭|| ୭

ଆ ନୋ ମିତ୍ରାବରୁଣା ଘୃତୈର୍ଗବ୍ୟତିମୁକ୍ଷତମ୍ । ମଧ୍ୱା ରଜାଂସି ସୁକ୍ରତୁ ||୮|| ୮

ପ୍ର ବାହବା ସିସ୍ତୃତଂ ଜୀବସେ ନ ଆ ନୋ ଗବ୍ୟତିମୁକ୍ଷତଂ ଘୃତେନ ।

ଆ ମା ଜନେ ଶ୍ରବୟତଂ ଯୁବାନା ଶୁତଂ ମେ ମିତ୍ରାବରୁଣା ହବେମା ||୯|| ୯

ଶଂ ନୋ ଭବନ୍ତୁ ବାଜିନୋ ହବେଷୁ ଦେବତାତା ମିତ୍ରଦ୍ରବଃ ସ୍ୱର୍କାଃ ।

ଜମ୍ବୟନ୍ତୋଽହିଂ ବୃକଂ ରକ୍ଷାଂସି ସନେମ୍ୟସ୍ତଦ୍ୟୟବନ୍ନମୀବାଃ ||୧୦|| ୧୦

ତେ ନୋ ଅର୍ବନ୍ତୋ ହବନଶୁତୋ ହବଂ ବିଶ୍ୱେ ଶୃଣୁତୁ ବାଜିନୋ ମିତଦ୍ରବଃ ।
ସହସ୍ରସା ମେଧସାତା ଇବ ତୁନା ମହୋ ଯୋ ଧନଃ ସମିଧେଷୁ ଜତ୍ରିରେ ॥୧୧॥ ୧୧

ବାଜେବାଜେବତ ବାଜିନୋ ନୋ ଧନେଷୁ ବିପ୍ରା ଅମୃତା ରତଜ୍ଞାଃ ।
ଅସ୍ୟ ମଧୁଃ ପିବତ ମାଦୟଧୁଂ ତୃପ୍ତା ଯାତ ପଥିଭିର୍ଦେବୟାନୈଃ ॥୧୨॥ (୧) ୧୨

ସମିଜ୍ଞୋ ଅଗ୍ନିଃ ସମିଧା ସୁସମିଜ୍ଞୋ ବରେଣ୍ୟଃ ।
ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତ୍ର୍ୟବିଶୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୧॥ ୧୩

ତନୁନପାଞ୍ଚୁଚିବ୍ରତସ୍ତନୁପାଶୁ ସରସ୍ୱତୀ ।
ଉଷ୍ଣିହା ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଦିତ୍ୟବାତ୍ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୨॥ ୧୪

ଇଳାଭିରଗ୍ନିରୀତ୍ୟଃ ସୋମୋ ଦେବୋ ଅମର୍ତ୍ୟଃ ।
ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପଞ୍ଚାବିଶୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୩॥ ୧୫

ସୁବର୍ହିରଗ୍ନିଃ ପୂଷଶ୍ଚାନ୍ତସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣବର୍ହିରମର୍ତ୍ୟଃ ।
ବୃହତୀ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତ୍ରିବସୋ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୪॥ ୧୬

ଦୁରୋ ଦେବୀର୍ଦିଶୋ ମହୀର୍ବ୍ରହ୍ମା ଦେବୋ ବୃହସ୍ପତିଃ ।
ପଞ୍ଚଶ୍ଚନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଦୁର୍ଯ୍ୟବାତ୍ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୫॥ ୧୭

ଉଷେ ଯଦ୍ୱୀ ସୁପେଶସା ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଅମର୍ତ୍ୟାଃ ।
ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପଷ୍ଟବାତ୍ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୬॥ ୧୮

ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ଭିଷଜେନ୍ଦ୍ରେଶ ସୟୁଜା ଯୁଜା ।
ଜଗତୀ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମନନ୍ଦ୍ୱାନ୍ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୭॥ ୧୯

ତିସ୍ର ଇଳା ସରସ୍ୱତୀ ଭାରତୀ ମରୁତୋ ବିଶଃ ।
ବିରାଟ୍ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଧେନୁଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୮॥ ୨୦

ତୁଷ୍ଟା ତୁରୀୟୋ ଅଦ୍-ଭୂତ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନା ।

ଦ୍ଵିପଦା ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମୁଷା ଗୌର୍ନ୍ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୯॥ ୨୧

ଶମିତା ନୋ ବନସ୍ତତିଃ ସବିତା ପ୍ରସୁବନ୍ ଭଗନ୍ ।

କକୁପ୍ ଛନ୍ଦ ଇହେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବଶା ବେହଦ୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୧୦॥ ୨୨

ସ୍ୱାହା ଯଜ୍ଞଂ ବରୁଣଃ ସୁକ୍ଷତ୍ରୋ ଭେଷଜଂ କରତ୍ ।

ଅତିଛନ୍ଦା ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବୃହଦୃଷତୋ ଗୌର୍ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୧୧॥ (୨) ୨୩ (୧୩୭୭)

ବସନ୍ତେନ ଋତୁନା ଦେବା ବସବସ୍ତ୍ରିବୃତା ସୁତାଃ ।

ରଥନ୍ତରେଣ ତେଜସା ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୧॥ ୨୪

ଗ୍ରୀଷ୍ମେଣ ଋତୁନା ଦେବା ରୁଦ୍ରାଃ ପଞ୍ଚିଦଶେ ସୁତାଃ ।

ବୃହତା ଯଶସା ବଲଂ ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୨॥ ୨୫

ବର୍ଷାଭିରୃତୁନାଦିତ୍ୟା ସ୍ତ୍ରୋମେ ସପ୍ତଦଶେ ସୁତାଃ ।

ବୈରୂପେଣ ବିଶୌଜସା ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୩॥ ୨୬

ଶାରଦେନ ଋତୁନା ଦେବା ଏକବିଂଶ ଋତବ ସୁତାଃ ।

ବୈରାଜେନ ଶ୍ରିୟା ଶ୍ରିୟଂ ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୪॥ ୨୭

ହେମନ୍ତେନ ଋତୁନା ଦେବାସ୍ତ୍ରିଣବେ ମରୁତ ସୁତାଃ ।

ବଲେନ ଶକ୍ତରୀଃ ସହୋ ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୫॥ ୨୮

ଶୈଶିରେଣ ଋତୁନା ଦେବାସ୍ତ୍ରିୟଂ ଶେଃମୃତା ସୁତାଃ ।

ସତ୍ୟେନ ରେବତୀଃ କ୍ଷତ୍ରଂ ହବିରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧୁଃ ॥୬॥ (୩) ୨୯

ହୋତା ଯକ୍ଷସ୍ତମିଧାଗ୍ନିମିଳସ୍ତଦେଶ୍ଵିନେନ୍ଦ୍ରଂ ସରସ୍ୱତୀମଜୋ ଧୂମ୍ରୋ ନ ଗୋଧୂମୈଃ

କୁବଲୈର୍ଭେଷଜଂ ମଧୁ ।

ଶଷ୍ଠୈର୍ନ୍ ତେଜ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ରୁତା ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟଜ୍ଞାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତର୍ଯ୍ଯଜ ॥୧॥ ୩୦

ହୋତା ଯୁଷ୍ମନ୍ନୁନପାସ୍ତରସ୍ତୃତୀମବିର୍ମେଷୋ ନ ଭେଷଜଂ ପଥା
ମଧୁମତା ଭରନ୍ନଶ୍ଚିନେନ୍ଦ୍ରାୟ ବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
ବଦରୈରୁପବାକାଭିର୍ଭେଷଜଂ ତୋକ୍ତୁଭିଃ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୁତା
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ବାସ୍ୟ ହୋତୟ୍ମଜ ॥୨॥ ୩୧

ହୋତା ଯୁଷ୍ମନ୍ନରାଶଂସଂ ନ ନଗ୍ନହୁଂ ପତିଂ ସୁରୟା ଭେଷଜଂ
ମେଷଃ ସରସ୍ତୃତୀ ଭିଷଗ୍ରଥୋ ନ ଚନ୍ଦ୍ର୍ୟଶ୍ଚିନୋର୍ବପା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
ବଦରୈରୁପବାକାଭିର୍ଭେଷଜଂ ତୋକ୍ତୁଭିଃ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୁତା ଘୃତଂ
ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ବାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ମଜ ॥୩॥ ୩୨

ହୋତା ଯୁଷ୍ମଦିଲେଳିତ ଆଜୁହ୍ମାନଃ ସରସ୍ତୃତୀମିନ୍ଦ୍ରଂ ବଲେନ
ବର୍ଧୟନ୍ନୁଷଭେଶ ଗବେନ୍ଦ୍ରିୟମଶ୍ଚିନେନ୍ଦ୍ରାୟ ଭେଷଜମ୍ ।
ୟବୈଃ କର୍କଶୁଭିର୍ମଧୁ ଲାଜୈର୍ନ ମାସରଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୁତା
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ବାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ମଜ ॥୪॥ ୩୩

ହୋତା ଯୁଷ୍ମଦ୍ବର୍ହରୂର୍ଣ୍ଣମ୍ରଦା ଭିଷତ୍ ନାସତ୍ୟା ଭିଷଜାଶ୍ଚିନାଶ୍ଚା
ଶିଶୁମତୀ ଭିଷଭ୍ରେନ୍ନୁଃ ସରସ୍ତୃତୀ ଭିଷକ୍ ।
ଦୁହ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଭେଷଜଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୁତା ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ବାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ମଜ ॥୫॥ ୩୪

ହୋତା ଯୁଷ୍ମଦୁରୋ ଦିଶଃ କବଷ୍ୟା ନ ବ୍ୟତସ୍ତୃତୀରଶ୍ଚିତ୍ୟାଂ ନ ଦୁରୋ ଦିଶ
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ନ ରୋଦସୀ ଦୁଘେ ଦୁହେ ଧେନ୍ନୁଃ ସରସ୍ତୃତ୍ୟଶ୍ଚିନେନ୍ଦ୍ରାୟ ଭେଷଜମ୍ ।
ଶୁକ୍ରଂ ନ ଜ୍ୟୋତିରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୁତା ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ବାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ମଜ ॥୬॥ ୩୫

ହୋତା ଯୁଷ୍ମସୁପେଶସୋଷେ ନକ୍ତଂ ଦିବାଶ୍ଚିନା ସମଞ୍ଜାତେ ସରସ୍ତୃତ୍ୟା ତ୍ରିଷିମିନ୍ଦ୍ରେ ନ ଭେଷଜମ୍ ।
ଶ୍ୟେନୋ ନ ରଜସା ହୃଦା ଶ୍ରିୟା ନ ମାସରଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ତୁତା ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତ୍ବାଜ୍ୟସ୍ୟ
ହୋତୟ୍ମଜ ॥୭॥ ୩୬

ହୋତା ଯୁଷଢ଼ିବ୍ୟା ହୋତାରା ଭିଷଜାଶ୍ଚିନେନ୍ଦ୍ରଂ ନ ଜାଗୃବି ଦିବା ନକ୍ତ୍ରଂ ନ ଭେଷଜୈଃ ।
ଶୁଷଃ ସରସ୍ୱତୀ ଭିଷକ୍ ସୀସେନ ଦୁହ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ରୁତା
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୮॥ ୩୭ (୧୩୯୧)

ହୋତା ଯୁଷଢ଼ିସ୍ତୋ ଦେବୀର୍ନ ଭେଷଜଂ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଧାତବୋଽପସୋ
ରୂପମିନ୍ଦ୍ରେ ହିରଣ୍ୟୟମଶ୍ଚିନେଳା ନ ଭାରତୀ ।
ବାତା ସରସ୍ୱତୀ ମହ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଦୁହ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ରୁତା
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୯॥ ୩୮

ହୋତା ଯୁଷତ୍ ସୁରେତସମୃଷତଂ ନୟାପସଂ ଦୃଷ୍ଟାରମିନ୍ଦ୍ରମଶ୍ଚିନା ଭେଷଜଂ
ନ ସରସ୍ୱତୀମୋଜୋ ନ ଜୁତିରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବୃକୋ ନ ରଭସୋ ଭିଷକ୍ ।
ୟଶଃ ସୁରୟା ଭେଷଜଃ ଶ୍ରିୟା ନ ମାସରଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ରୁତା
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୧୦॥ ୩୯

ହୋତା ଯୁଷଦ୍ୱନୟତିଃ ଶମିତାରଃ ଶତକ୍ରତୁଂ ଭୀମଂ ନ ମନ୍ୱୟଃ ରାଜାନଂ ବ୍ୟାଘ୍ରଂ ନମସାଶ୍ଚିନା ।
ଭାମଃ ସରସ୍ୱତୀ ଭିଷଗିନ୍ଦ୍ରାୟ ଦୁହ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ରୁତା ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ
ହୋତୟ୍ଜ ॥୧୧॥ ୪୦

ହୋତା ଯୁଷଦଗ୍ନିଃ ସ୍ୱାହାଜ୍ୟସ୍ୟ ସ୍ତୋକାନାଃ ସ୍ୱାହା ମେଦସାଂ
ପୃଥକ୍ ସ୍ୱାହା ଛାଗମଶ୍ଚିତ୍ୟାଃ ସ୍ୱାହା ମେଷଃ ସରସ୍ୱତ୍ୟୈ ।
ସ୍ୱାହ ଋଷଭମିନ୍ଦ୍ରାୟ ସିଂହାୟ ସହସ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରିୟଃ ସ୍ୱାହାଗ୍ନିଂ ନ ଭେଷଜଃ ସ୍ୱାହା ସୋମମିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ।
ସ୍ୱାହେନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମାଣଃ ସବିତାରଂ ବରୁଣଂ ଭିଷଜାଂ ପତିଃ
ସ୍ୱାହା ବନୟତିଂ ପ୍ରିୟଂ ପାଥୋ ନ ଭେଷଜମ୍ ।
ସ୍ୱାହା ଦେବା ଆଜ୍ୟପା ଜୁଷାଣୋ ଅଗ୍ନିର୍ଭେଷଜଂ ପୟଃ ସୋମଃ ପରିସ୍ରୁତା
ଘୃତଂ ମଧୁ ବ୍ୟକ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୧୨॥ (୪) ୪୧

ହୋତା ଯୁଷଦଶ୍ୱିନୌ ଛାଗସ୍ୟ ବପାୟା ମେଦସୋ ଭୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ ।
ହୋତା ଯୁଷସ୍ତରସ୍ୱତୀଂ ମେଷସ୍ୟ ବପାୟା ମେଦସୋ ଭୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ ।
ହୋତା ଯୁଷଦିନ୍ଦ୍ରମୃଷଭସ୍ୟ ବପାୟା ମେଦସୋ ଭୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ ॥୧॥ ୪୭

ହୋତା ଯୁଷଦଶ୍ୱିନୌ ସରସ୍ୱତୀମିନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମାଶମିମେ ସୋମାଃ
ସୁରାମାଶଶ୍ଚାଗୈର୍ନ ମେଷୈରୃଷଭୈଃ ସୁତାଃ ।
ଶଷ୍ଟୈର୍ନ ତୋକ୍ତୁଭିର୍ଲାଜୈର୍ମହସ୍ୱକ୍ତୋ ମଦା ମାସରେଶ ପରିଷ୍କୃତାଃ
ଶୁକ୍ରାଃ ପୟସ୍ୱକ୍ତୋଽମୃତାଃ ପ୍ରସ୍ଥିତା ବୋ ମଧୁଶ୍ଳୁ୍ୟତସ୍ତାନଶ୍ୱିନା ସରସ୍ୱତୀନ୍ଦ୍ରଃ
ସୁତ୍ରାମା ବୃତ୍ରହା ଭୁଷତାଃ ସୋମ୍ୟଂ ମଧୁ ।
ପିବନ୍ତୁ ମଦନ୍ତୁ ବ୍ୟନ୍ତୁ ହୋତୟଜ ॥୨॥ ୪୩ (୧୩୯୭)

ହୋତା ଯୁଷଦଶ୍ୱିନୌ ଛାଗସ୍ୟ ହବିଷ ଆଭାମଦ୍ୟ ମଧ୍ୟତୋ ମେଦ ଉଦ୍-ଭୃତଂ
ପୁରା ଦ୍ୱେଷୋଭ୍ୟଃ ପୁରା ପୌରୁଷେୟା ଗୃଭଃ ।
ଘସ୍ତ୍ରାଂ ନୂନଂ ଘାସେ ଅଜ୍ରାଶାଂ ଯବସପ୍ରଥମାନାଃ ସୁମତ୍ସରାଶାଃ
ଶତରୁଦ୍ରିୟାଶାମଗ୍ନିଷ୍ଠାଭାନାଂ ପୀବୋପବସନାନାମ୍ ।
ପାର୍ଶ୍ୱତଃ ଶ୍ରୋଶିତଃ ଶିତାମତ ଉସ୍ରାଦତୋଽଙ୍ଗାଦଙ୍ଗାଦବଭାନାଂ
କରତ ଏବାଶ୍ୱିନା ଭୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ ।
ହୋତା ଯୁଷସ୍ତରସ୍ୱତୀଂ ମେଷସ୍ୟ ହବିଷ ଆବୟଦଦ୍ୟ ମଧ୍ୟତୋ ମେଦ
ଉଦ୍-ଭୃତଂ ପୁରା ଦ୍ୱେଷୋଭ୍ୟଃ ପୁରା ପୌରୁଷେୟା ଗୃଭଃ ।
ଘସନ୍ନୁନଂ ଘାସେ ଅଜ୍ରାଶାଂ ଯବସପ୍ରଥମାନାଃ ସୁମତ୍ସରାଶାଃ
ଶତରୁଦ୍ରିୟାଶାମଗ୍ନିଷ୍ଠାଭାନାଂ ପୀବୋପବସନାନାମ୍ ।
ପାର୍ଶ୍ୱତଃ ଶ୍ରୋଶିତଃ ଶିତାମତ ଉସ୍ରାଦତୋଽଙ୍ଗାଦଙ୍ଗାଦବଭାନାଂ
କରଦେବଃ ସରସ୍ୱତୀ ଭୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ ।
ହୋତା ଯୁଷଦିନ୍ଦ୍ରମୃଷଭସ୍ୟ ହବିଷ ଆବୟଦଦ୍ୟ ମଧ୍ୟତୋ ମେଦ
ଉଦ୍-ଭୃତଂ ପୁରା ଦ୍ୱେଷୋଭ୍ୟଃ ପୁରା ପୌରୁଷେୟା ଗୃଭଃ ।

ଘସନ୍ନଂ ଘାସେ ଅଜ୍ରାଣାଂ ଯବସପ୍ତଥମାନାଃ ସୁମତ୍ସରାଣାଃ
ଶତରୁଦ୍ରିୟାଣାମଗ୍ନିଷ୍ଟାଭାନାଂ ପୀବୋପବସାନାମ୍ ।
ପାର୍ଶ୍ବତଃ ଶ୍ରୋଣିତଃ ଶିତାମତ ଉତ୍ପାଦତୋଽଜ୍ଞାଦଜ୍ଞାଦବଭାନାଂ
କରଦେବମିନ୍ଦ୍ରୋ ଜୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଞ ॥୩॥ ୪୪

ହୋତା ଯୁଷଦ୍ବନୟତିମତି ହି ପିଷ୍ଟତମୟା ରଭିଷ୍ଟୟା ରଶନୟାଧିତ ।
ୟତ୍ରାଶ୍ବିନୋଶ୍ଚାଗସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ର ସରସ୍ବତ୍ୟା ମେଷସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା
ଧାମାନି ଯତ୍ରେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଋଷଭସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।
ୟତ୍ରାଗ୍ନେଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ର ସୋମସ୍ୟ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ରେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସୁତ୍ରାମ୍ନଶଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।
ୟତ୍ର ସବିତୁଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ର ବରୁଣସ୍ୟ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ର ବନସ୍ପତେଃ ପ୍ରିୟା ପାଥାଂସି ॥
ୟତ୍ର ଦେବାନାମାଜ୍ୟପାନାଂ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯତ୍ରାଗ୍ନେର୍ହୋତୁଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।
ତତ୍ତ୍ରିତାନ୍ପ୍ରସ୍ତୁତ୍ୟେବୋପସ୍ତୁତ୍ୟେବୋପାବସ୍ରଷଦ୍ରଭୀୟସ
ଇବ କୃତ୍ବୀ କରଦେବଂ ଦେବୋ ବନସ୍ପତିର୍ଜୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଞ ॥୪॥ ୪୫

ହୋତା ଯୁଷଦଗ୍ନିଃ ସ୍ବିଷ୍ଟକୃତମୟାଲଗ୍ନିରଶ୍ବିନୋଶ୍ଚାଗସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାତ୍
ସରସ୍ବତ୍ୟା ମେଷସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାଲିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଋଷଭସ୍ୟ ହବିଷଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।
ଅୟାଲଗ୍ନେଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାତ୍ ସୋମସ୍ୟ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାଲିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସୁତ୍ରାମ୍ନଶଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।
ଅୟାତ୍ ସବିତୁଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାତ୍ ବରୁଣସ୍ୟ ପ୍ରିୟା ଧାମାନ୍ୟୟାତ୍ ବନସ୍ପତେଃ ପ୍ରିୟା ପାଥାଂସି ।
ଅୟାତ୍ ଦେବାନାମାଜ୍ୟପାନାଂ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ଯୁଷଦଗ୍ନେର୍ହୋତୁଃ ପ୍ରିୟା ଧାମାନି ।
ୟୁଷସ୍ତ୍ବଂ ମହିମାନମାୟଜତାମେଜ୍ୟା ଇଷଃ କୃଣୋତୁ ସୋ ଅଧିରା
ଜାତବେଦା ଜୁଷତାଃ ହବିର୍ହୋତୟଜ୍ଞ ॥୫॥ (୫) ୪୬

ଦେବଂ ବର୍ହିଃ ସରସ୍ବତୀ ସୁଦେବମିନ୍ଦ୍ରୋ ଅଶ୍ବିନା ।
ତେଜୋ ନ ଚକ୍ଷୁରକ୍ଷୋର୍ବର୍ହିଷା ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତ ଯଜ୍ଞ ॥୬॥ ୪୭

ଦେବୀର୍ଦ୍ଧାରୋ ଅଶ୍ୱିନା ଭିଷଜେନ୍ଦ୍ରେ ସରସ୍ୱତୀ ।

ପ୍ରାଣଂ ନ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ ନସି ଦ୍ୱାରୋ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୨॥ ୪୮ (୧୪୦୨)

ଦେବୀ ଉଷାସା ଅଶ୍ୱିନା ସୁତ୍ରାମେନ୍ଦ୍ରେ ସରସ୍ୱତୀ ।

ବଲଂ ନ ବାତମାସ୍ୟ ଉଷାଭ୍ୟାଂ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୩॥ ୪୯

ଦେବୀ ଜୋଷ୍ଠୀ ସରସ୍ୱତ୍ୟଶ୍ୱିନେନ୍ଦ୍ରମବଧୟନ୍ ।

ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ନ କର୍ଣ୍ଣୟୋର୍ଯଶୋ ଜୋଷ୍ଠୀଭ୍ୟାଂ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୪॥ ୫୦

ଦେବୀ ଉର୍ଜାଦୁତୀ ଦୁଘେ ସୁଦୁଘେନ୍ଦ୍ରେ ସରସ୍ୱତ୍ୟଶ୍ୱିନା ଭିଷଜାବତଃ ।

ଶୁକ୍ରଂ ନ ଜ୍ୟୋତି ସ୍ତନୟୋରାଦୁତୀ ଧତ୍ୱ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୫॥ ୫୧

ଦେବା ଦେବାନାଂ ଭିଷଜା ହୋତାରା ଇନ୍ଦ୍ରମଶ୍ୱିନା ବଷଟ୍କାରେଃ

ସରସ୍ୱତୀ ଦ୍ୱିଷିଂ ନ ହୃଦୟେ ମତିମ୍ ।

ହୋତୃଭ୍ୟାଂ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୬॥ ୫୨

ଦେବୀସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରୋ ଦେବୀରଶ୍ୱିନେଳା ସରସ୍ୱତୀ ।

ଶୁଷଂ ନ ମଧ୍ୟେ ନାଭ୍ୟାମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୭॥ ୫୩

ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ନରାଶଂ ସସ୍ତ୍ରବରୂପଃ ସରସ୍ୱତ୍ୟାଶ୍ୱିତ୍ୟାମୀୟତେ ରଥଃ ।

ରେତୋ ନ ରୂପମମୃତଂ ଜନିତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଦୃଷ୍ଟା ଦଧିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୮॥ ୫୪

ଦେବୋ ଦେବୈର୍ବନସ୍ତତିର୍ହିରଣ୍ୟପର୍ଣ୍ଣୋ ଅଶ୍ୱିତ୍ୟାଂ ସରସ୍ୱତ୍ୟା ସୁପିତ୍ସଲ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ପତ୍ୟତେ ମଧୁ ।

ଓଜୋ ନ ଜୁତିରୂଷଭୋ ନ ଭାମଂ ବନସ୍ତତିର୍ନୋ ଦଧିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୯॥ ୫୫

ଦେବଂ ବର୍ହିର୍ବାରିତୀନାମଧୃରେ ସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣମଶ୍ୱିତ୍ୟାମୂର୍ଣ୍ଣମୁଦାଃ ସରସ୍ୱତ୍ୟା ସ୍ୟୋନମିନ୍ଦ୍ର ତେ ସଦଃ ।

ଇଶାୟୈ ମନ୍ତ୍ୟଂ ରାଜାନଂ ବର୍ହିଷା ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ॥୧୦॥ ୫୬

ଦେବୋ ଅଗ୍ନିଃ ସ୍ବିଷ୍ଟକୃଦେବାନ୍ୟକ୍ଷଦ୍ୟଥାୟଥଃ ହୋତାରା ଇନ୍ଦ୍ରମଗ୍ନିନା
ବାତା ବାତଃ ସରସ୍ବତୀମଗ୍ନିଃ ସୋମଃ ସ୍ବିଷ୍ଟକୃତ୍ ।
ସ୍ବିଷ୍ଟ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମା ସବିତା ବରୁଣୋ ଭିଷଗିଷ୍ଟୋ ଦେବୋ ବନସ୍ପତିଃ ସ୍ବିଷ୍ଟା ଦେବା ଆଜ୍ୟପାଃ ।
ସ୍ବିଷ୍ଟୋ ଅଗ୍ନିରଗ୍ନିନା ହୋତା ହୋତ୍ରେ ସ୍ବିଷ୍ଟକୃଦ୍ୟଶୋ ନ ଦଧଦିନ୍ଦ୍ରିୟମୂର୍ଜମପଚିତିଃ
ସ୍ବଧାଂ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ ||୧୧|| ୫୭

ଅଗ୍ନିମଦ୍ୟ ହୋତାରମବୃଣୀତାୟଂ ଯଜମାନଃ ପଚନ୍ ପକ୍ତଃ
ପଚନ୍ ପୁରୋଳାଶାନ୍ ବଧ୍ନନ୍ନଗ୍ନିଭ୍ୟାଂ ଛାଗଃ ସରସ୍ବତ୍ୟେ ମେଷମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଋଷଭମ୍ ।
ସୁନ୍ଦନ୍ନଗ୍ନିଭ୍ୟାଃ ସରସ୍ବତ୍ୟା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁତ୍ରାମ୍-ଶୋ ସୁରାସୋମାନ୍ ||୧୨|| ୫୮

ସୁପସ୍ତା ଅଦ୍ୟ ଦେବୋ ବନସ୍ପତିରଭବଦଗ୍ନିଭ୍ୟାଂ ଛାଗେନ ସରସ୍ବତ୍ୟେ ମେଷେଶେନ୍ଦ୍ରାୟ ଋଷଭେଶ
ଅକ୍ଷଂସ୍ତାନ୍ ମେଦସ୍ତଃ ପ୍ରତି ପଚତାଗୃଭୀଷତାବୀବୃଧକ୍ତ ପୁରୋଳାଶୈରପୁରଗ୍ନିନା
ସରସ୍ବତୀନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମା ସୁରାସୋମାନ୍ ||୧୩|| ୫୯

ତ୍ୱାମଦ୍ୟ ଋଷ ଆର୍ଷେୟ ଋଷୀଣାଂ ନପାଦବୃଣୀତାୟଂ ଯଜମାନୋ ବହୁଭ୍ୟ
ଆ ସଂଗତେଭ୍ୟ ଏଷ ମେ ଦେବେଷୁ ବସୁ ବାର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ଷ୍ୟତ ଇତି ।
ତା ଯା ଦେବା ଦେବ ଦାନାନ୍ୟଦୁସ୍ତ୍ରାନ୍ୟସ୍ତା ଆ ଚ ଶାସ୍ତ୍ରା ଚ ଗୁରସ୍ତେଷିତଶ୍ଚ
ହୋତରସି ଭଦ୍ରବାଚ୍ୟାୟ ପ୍ରେଷିତୋ ମାନୁଷଃ ସୁକ୍ରବାକାୟ ସୁକ୍ରା ବ୍ରୁହି ||୧୪|| (୭) ୬୦ (୧୪୧୪)

ଇମଂ ମେ ବରୁଣ ଦ୍ୱାଦଶ ||୧୨|| ସମିଜ୍ଞୋ ଅଗ୍ନିରେକାଦଶ ||୧୧|| ବସନ୍ତେନ ଷଟ୍ ||୭||
ହୋତା ଯୁଷଦ ଦ୍ୱାଦଶ ||୧୨|| ହୋତା ଯୁଷଦଗ୍ନିନୌ ଛାଗସ୍ୟ ପଞ୍ଚି ||୫||
ଦେବଂ ବର୍ହିଷ୍ଟତୁର୍ଦଶ ||୧୪|| ଷତନୁବାକେଷୁ ଷଷ୍ଠିଃ ||୬୦||

|| ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ତ୍ରୟୋବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ || ୨୩ ||

